

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

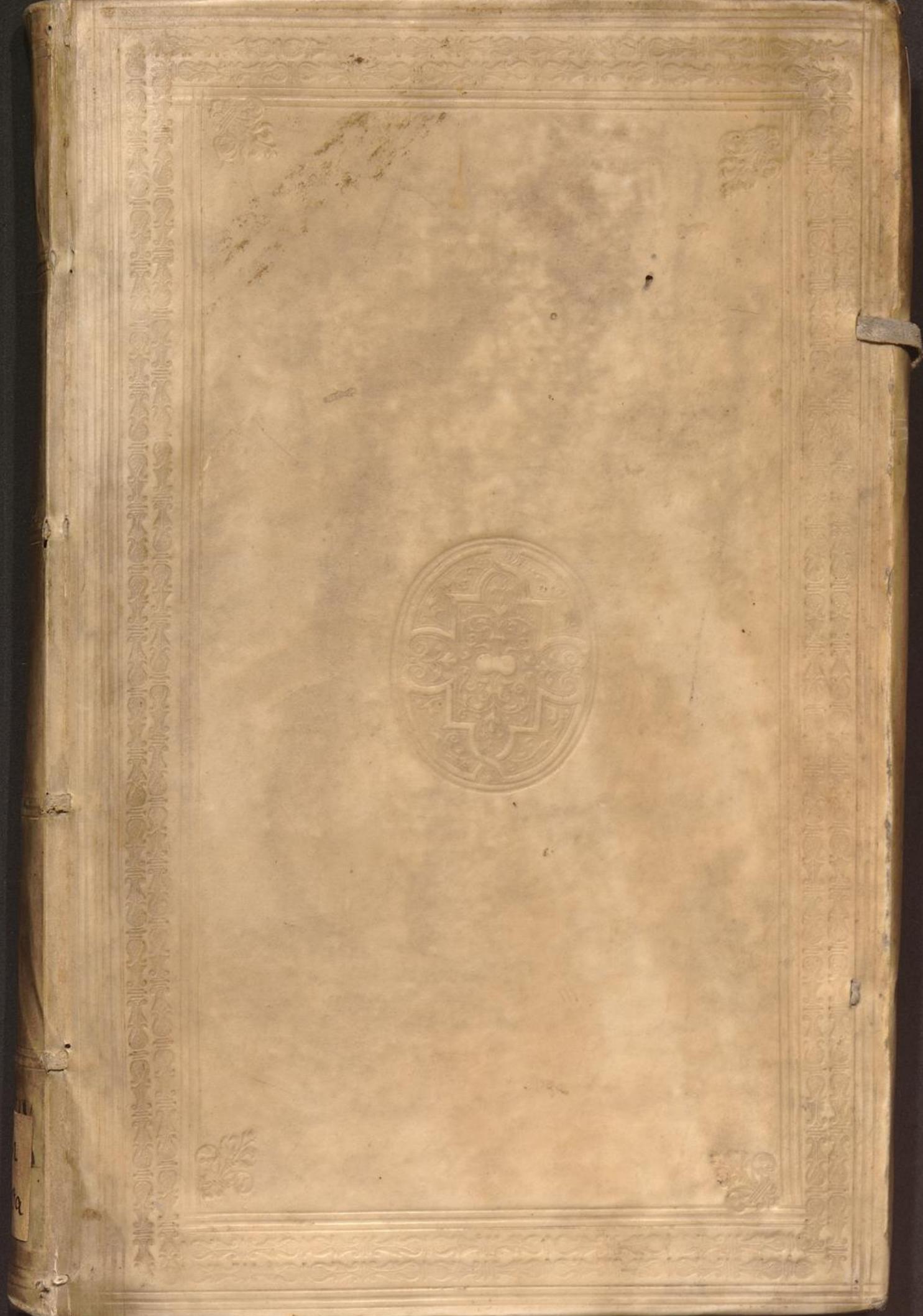
Universitätsbibliothek Paderborn

**Sententia Diffinitiva, Per S. D. N. Pavlv̄m Papam Tertiv̄m
Lata. Qua D. Hermannus, olim Archiepiscopus
Colonien[sis]. & Ecclesi[a]e Paderbornen[sis].
Administrator, propter multa enormia in Religione ...**

Paul <III., Papst>

[Köln], [1546]

urn:nbn:de:hbz:466:1-35152

Th. 1440a.

1. Caroli V edictum ꝛ. novatores, Worms 1521
2. —"— Lupulvea dñi Cöluen dno
Jud. Kol. hanc ꝛ. u. blabes C. 1544,
3. Epistola de dñi dñi Cöluen dno
Jud. Kol. hanc ꝛ. u. blabes C. 1544
4. Insula nuncupat dñi Cöluen dno
Jud. Kol. hanc ꝛ. u. blabes C. 1544
5. Appellatio Coloniensium in @ Relig, 44
6. dñi Cöluen nuncupat dñi Cöluen dno
25 Oct. 44,
7. Citatio Imperatoris ꝛ. Archiep. Col. 45
8. Appellatio Archiepiscopi,
9. Citatio Curia Rom. ꝛ. Archiep.
10. Responsio cleri Col ꝛ. appel. Archiep.
11. Caroli V. dñi Cöluen dno
12. Jo Cochleus ad Caput. col. 1. Aug 45.
13. Herrn Archiep. ad Wormatienses
14. idem ad Imp. Carolum V.
14. Cochleus pro Roffensi et Thoma Moro
15. Cöluen zu C. nuncupat dñi Cöluen dno
8 Aug 45
16. Insula nuncupat dñi Cöluen dno
17 Nov 45

Die alte Nummerierung ist falsch.
 Insgesamt 30 Stücke
 In. Heineke, Bonn
 April 1957

17. Sent. Insuperioris C. proclivis
contra duo Cantus Ludlow, 7 Dec. 45

18. Sententia Nuntii ap. pro
Capitulo V. Decanum,

19. Insuperioris duo Insuperioris
Throni in duo Insuperioris
und Insuperioris Ordinis.

Anno 40. Mense July

SENTENTIA

DIFFINITIVA, PER S. D.

N. PAVLVM PAPAM TERTIVM LATA.

Qua D. Hermannus, olim Archiepiscopus Colonienſis, & Eccleſie Paderbornenſis, Adminiſtrator, propter multa enormia in Religione innouata, dictis Archiepiscopatu & Episcopatu, omnibusq; alijs dignitatibus & præminentijs priuatus, & ad illa & alia quæcunq; inhabilis: Nec non quicunq; Status, tam Eccleſiaſtici q̄ Seculares, eidem D. Hermannno ratione cuiuscunq; Iuramenti in aliquo obligati, ab eiſdem Iuramētis & obligationibus, abſoluti eſſe declarantur.

ITEM BREVE

APOSTOLICVM AD REVERENDISS. D.

Coadiutorem.

In quo ei Autoritate Apoſtolica iniungitur, & in uirtute ſanctæ obediētiæ mandatur, ut ſine ulla iam cunctatione ac mora, Eccleſiæ Colonienſis Regimen, Adminiſtrationemq; ſuſcipiat.

S. D. N. PAVLI, DIVINA

PROVIDENTIA PAPAE TERTII

SENTENTIA

Contra Hermannum, olim Archiepiscopum Coloniae. lata.

Omini nostri Iesu Christi, cuius uices, licet immerito, in terris gerimus, nomine inuocato, pro Tribunali sedentes, & ipsum solum Deū, qui iustus est Dominus, & iudicat orbem terræ in iustitia, præ oculis habentes: Per hanc nostram Diffinitiuam Sententiam, quam de Venerabilium fratrum nostrorum, S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, consilio & assensu, ferimus in his scriptis, pronuntiamus, sententiamus, decernimus & declaramus, in causa & causis, quæ coram dilecto filio nostro Marcello, tituli sancti Marcelli Presbytero Cardinali, de Crescentijs nuncupato, nobis in nostro Secretario Consistorio, sicut moris est, referendis, & per eum nunc coram nobis, & eisdem fratribus nostris in dicto Consistorio relatis, inter dilectos filios canonicos & Capitulum Metropolitanæ, ac alia Capitula Collegiatarum ecclesiarum Coloniae. necnō Abbates, Abbatissas & Conuentus monasteriorum, tam uirorum quàm mulierum, & denique uniuersum Clerum, tam secularem quàm regularem, ciuitatis Coloniae. ac Regentem & Rectores, aliamque Vniuersitatem generalis studij Coloniae. Appellantes: Nec non Venerabiles fratres Leodiens. & Traiectens. Episcopos: & dilectos filios canonicos & Capitula Leodiens. & Traiectens. ecclesiarum, & Abbates, Decanos, seu Vicedecanos, Clerumque Secundarium Leodiens. & Capitula certarum ecclesiarum Traiectens. ciuitatis: Nec non Rectorem & Professores atque supposita quinque facultatum almae Vniuersitatis generalis studij Louaniens. Leodiens. Diocesis, eisdem canonicis, Capitulis, Abbatibus, Abbatissis, Conuentibus, Clero & Vniuersitati dicte Coloniae. ciuitatis Appellantibus adherentes, Actores ex una, ac quendam Hermannum, tunc Archiepiscopum Coloniaensem, reum, & conuictum & appellatum partibus ex altera, de & super nonnullis inuolutionibus & excessibus, ac maximis grauaminibus, Metropolitanæ, & alijs ecclesijs, totique Clero, & Vniuersitati Coloniae. prædictis, per eundem Hermannum, tunc Archiepiscopum Coloniaensem, illatis, & Indies (ut metus erat) inferendis: prout in Instrumento Appellationis, & Appellationum, per canonicos, Capitula, Abbates, Abbatissas, Conuentus, Clerum & Vniuersita

Abbatissas & conuentus, Clerumque & Vniuersitatem, & adherentes
huiusmodi, ad illa seruandum, & ab apostolicis & ecclesiasticis traditio-
nibus, ac antiquis, & haecenus (ut praefertur) in Ecclesia Dei usitatis cere-
monijs, propter ipsius Hermanni, tunc Archiepiscopi Coloniensium. Mandata,
praecipua & iussiones, recedendum, ipsisque Mandatis, praecipuis &
iussionibus, etiam quascunque Censuras & poenas in se continentibus, pa-
rendum minime teneri, seu astrictos fuisse aut esse, uel fore: Et propterea
gesta, innouata & attentata huiusmodi, reuocanda, irritanda, & annullanda
fore & esse: Ac reuocamus, irritamus, & annullamus. Parique nostra
Diffinitiuam Sententiam, praefatum Hermannum, tunc Coloniensem Archie-
episcopum, Excommunicationis, et Anathematis, necnon priuationis
omnium & singulorum Beneficiorum suorum, etiam Archiepiscopaliu,
Episcopaliu, Praelaturarum, & quarumcunque dignitatum & officio-
rum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, ac etiam annuarum pen-
sionum, iuriumque & Priuilegiorum omnium, & singulorum honoru,
etiam feudorum Ecclesiasticorum, priuandum: nec non inhabilitatis ad
quascunque Dignitates & Beneficia Ecclesiastica, etiam qualitercunque qua-
lificata, & alias in literis Inhibitorijs huiusmodi, per praedictum Mar-
cellum Cardinalem, ut praefertur, decretis, contentas poenas damnabiliter
incidisse & incurrisse: Proptereaque ipsum Hermannum Archiepi-
scopum, Archiepiscopatu Coloniensium & Administratione Episcopatus
Paderbornensium, aliisque Praelaturis, Dignitatibus & Officijs, Canonicatis
bus & Praebendis, aliisque Beneficijs suis Ecclesiasticis, quae haecenus
forsan obtinuerit: nec non Pensionibus annuis, iuribusque & Priuilegijs
is, ac omnibus & singulis bonis, etiam feudis Ecclesiasticis, priuandum,
atque ad illa, & alia quaecunque, Dignitates & Beneficia, inhabilitandum
esse: Prout Priuamus, & Inhabilitamus, ac priuatum & inhabilem esse
Declaramus: Dictosque Canonicos, Capitula, Abbates, Abbatissas, Con-
uentus, Clerum, Vniuersitatem, & Adhaerentes, ac alios Episcopos eius
Suffraganeos quoscunque: necnon omnes & singulos Comites, Baro-
nes, Nobiles, Clientes, Praefectos, Praefides, Iudices, Locatenentes, Gu-
bernatores, Schultetos, Burgimagistros, Consules, Scabinos, & quoscunque
que alios Magistratus, Ciuitates, Oppida, Castra, Villas, Terras, &
quaecunque alia loca, intra ambitum Diocesis Coloniensis & Paderbor-
nensis, ac totius Prouinciae Coloniensium. consistentium. necnon Communita-
res, & personas singulares, praefato Hermannus, olim Archiepiscopo
Coloniensi, ratione dictae Coloniensis & seu Paderbornensis ecclesiae

rum quomodolibet subiectas & pertinentes, subiectaꝫ & pertinentia ad aliquam obedientiam, tam circa præmissa per eum (ut præfertur) gesta, innouata & attentata, quam omnia alia quæcunq; præstandum, minime obligatos fuisse aut esse, & in futurum fore. Et propterea illos & eorum singulos, a quibuscunq; Iuramentis & promissionibus, præfato Hermanno, olim Archiepiscopo Colonienſi præstitis, absoluen- dos, liberandosq; esse: Et Absoluimus & Liberamus, ac Iuramenta huiusmodi Relaxamus: necnon super omnibus & singulis prædictis, præfato Hermanno, tunc Archiepiscopo Colonienſi, perpetuum silen- tium imponendum esse, & Imponimus, ipsumq; in expensis, in huius- modi causa, pro parte dictorum Canonorum, Capitulorum, Abba- tum, Abbatissarum, Conuentuum, Cleri & Vniuersitatis, ac adhærens- tium principalium, coram præfato Marcello Cardinali, & Nobis, factis, condemnandum fore & esse, ac condemnamus. Quarum expen- sarum taxationem, dicto Marcello Cardinali, in posterum Reserua- mus: Supplentes in singulis præmissis, omnes & singulos, tam iuris q̄ facti defectus, si qui forsan interuenerint.

Ita pronunciauimus nos **PAVLVS** Papa Tertius.

Hoc Instru-
mentum quia
semel Stati-
bus insinuati
est hic omis-
sum propter
breuitatem.

Leçta, lata & publicata fuit suprascripta Sententia Diffinitiuâ, simul cum suprascripto Appellationis Instrumento, per prælibatum Sanctis- simum in Christo patrem, & Dominum nostrum, Dominum Paulum, Diuina fauente clementia Papam Tertium, in Palatio Apostolico, ac Consistorio suo secreto, in solio sue Beatitudinis sedentem. Sub anno a natiuitate Domini & Seruatoris nostri Millesimo, Quingentesimo, Quadragesimo sexto, Indictione quarta, Die uero decima sexta Apris- tis, Pontificatus prælibati Domini nostri, Domini Papæ anno duode- cimo: Præsentibus ibidem R. D. Stefano de Buffalis, & Alexandro Ruffino, præfati sanctissimi Domini nostri Papæ Camerarijs, Clericis Romanis, Testibus ad præmissa uocatis specialiter atq; rogatis.

*Nicolaus Halot Notarius
rogatus subscripsit.*

Qua Sententia diſpetiali Mandato S. D. N. per Reuerendiſſ. doct
minum Iohannem Baptiſtam Cicadam, Dei & Apoſtolicae Sedis
gratia Episcopum Albinganen. Curiaeque caularum Camerae Apoſtoli
cae generalem auditorem, Romanaeque Curiae Iudicem ordinarium, Senten
tiarumque & literarum Apoſtolicarum uniuersalem executorem, in publi
cam formam Transumpti, in modum qui ſequitur ſubſcripti, & eiusdem
domini Iohannis Baptiſtae Episcopi Sigillo oblongo in filis rubeis & ca
psula ferrea ſubimpendente ſigillati redacta comperiebatur.

Sequitur ſubſcriptio Transumpti.

Quibus omnibus & ſingulis, tanquam rite & legitime factis, autoritatem
& decretum dictae Curiae, atque noſtram duximus interponendum, & in
terpoſuimus, prout interponimus praesentium per tenorem. In quorum
omnium & ſingulorum fidem & teſtimonium praemisorum, praesentes li
teras, atque praesens publicum Transumpti Instrumentum exinde fieri, & per
Notarium noſtrum publicum, iam dictum, & infra scriptum, ſubſcribi, ſig
illiſque Camerae Apoſtolicae, quo in ſimilibus utimur, iuſſimus & feci
mus appenſione comuniri. Datum Romae apud ſanctum Auguſtinum, ubi
Iura reddi ſolent, nobis inibi mane hora audien. caularum conſueſta pro tri
bunali ſeden. Sub anno a Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti, Milieſimo,
Quingenteſimo, Quadrageſimo ſexto, Indictione tertia, die uero nona mens
ſis Iulij, Pontificatus praelibati S. D. N. Pauli, diuina fauente clemetia,
Papae tertij, anno duodecimo. Praesentibus ibidem Egregijs uiris D. Bo
nifacio de Grangia, & Caesare Lotto Quintilio, dictae Curiae Conno
tarijs, Teſtibus ad praemissa uocatis ſpecialiter atque rogatis.

Ludouicus Reydetus Curiae Caularum
Camerae Apoſtolicae Notarius ſc.

Gratis de mandato S. D. N.

Io. B. A. Cotta.

Sequitur exemplar Breuis Apoſtolici.

Blo. cl. Fulgin.

DILECTO FILIO
COADIUTORI COLONIENSI.

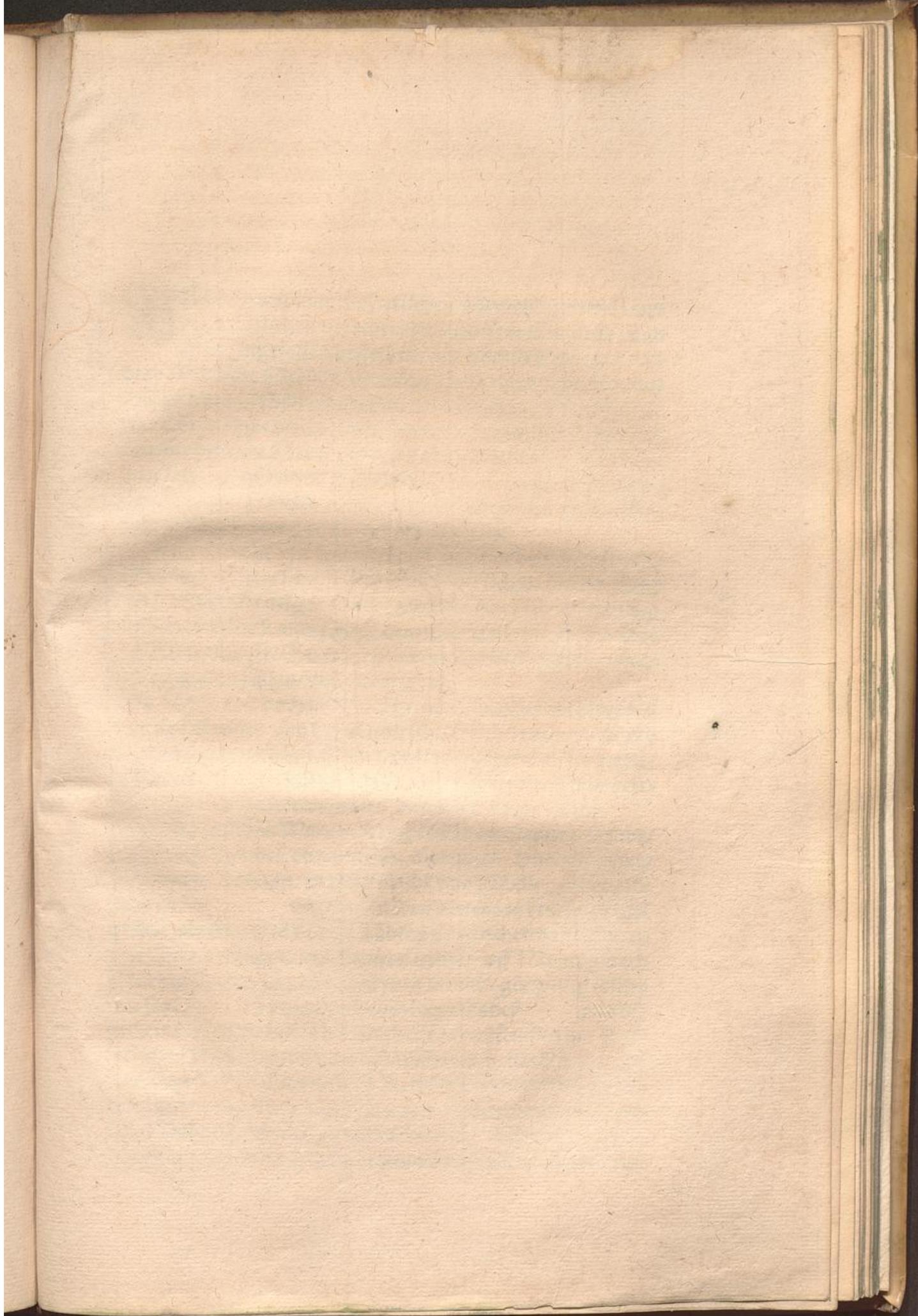
PAVLVS PAPA TERTIVS.
Dilecte fili, salutē & Apostolicā benedictionē, Ex lē-
teris, quas ad dilectos filios Clerum & Senatum istius
inclytæ & maxime Catholicæ ciuitatis Colonien. misis-
mus, cognosces id quod tamen sine nostris literis opti-
me per te nosti, q̄s graues & necessaria causæ nos coege-
rint, ut Archiepiscopum olim Colonien. Hermannū, serius quidem q̄ se-
ueritas huius Sanctæ Sedis, & mos prædecessorum nostrorū postulabat,
aliquando tamē de Venerabiliū fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ec-
clesiæ Cardinalium cōsensu, deponeremus, & ex Ecclesia Catholica eij-
ceremus. Cuius rei Acta istuc mitti iussimus. Nūc istius Ciuitatis omnī
a nobis atq; ab hac Sede, honore & laude dignissimæ, quieti & tranquillī-
tati, pro nostra paterna in eam charitate, tuoq; simul officij debito consul-
tū cupientes, ne Pastore illa diutius careat, Te præfati olim Archiepī-
scopi Coadiutorem, hortamur, & pro nostra atq; huius Sanctæ Sedis au-
toritate tibi inuigimus, & in uirtute Sanctæ obediētiae mandamus, ut si-
ne ulla iam cunctatiōe ac mora, istius Ecclesiæ, quæ eiusmodi cœlestium
nuptiarum uinculo tibi copulata est, quod reliquas omnes necessitudines lō-
ge superat, Regimen, administrationēq; suscipias. Eiusmodi enim Cleri
& Senatus ciuitatis istius, de fide, uirtute, prudentia tua testimonium has-
bemus, ut futurum minime dubitemus, quin boni ac sapientis in regēda Ec-
clesiæ Pastoris officio functurus, in eis rebus, quæ ad Imperij Roman. sta-
tum pertinebunt, paci semper & tranquillitati publicæ, quantum in te erit,
cōsulturus: nobis uero, atq; huic Sanctæ Sedi, eam quam debes fidem, obser-
uantiaq; præstaturus sis. Nos quidē eo te studio prosequimur, ut quæ ad
commodum & honorem tuum pertinebunt, libenter, quātum cum domino po-
terimus, tua causa semper acturi, & concessuri simus. Datum Romæ
apud sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die tertia Iulij,

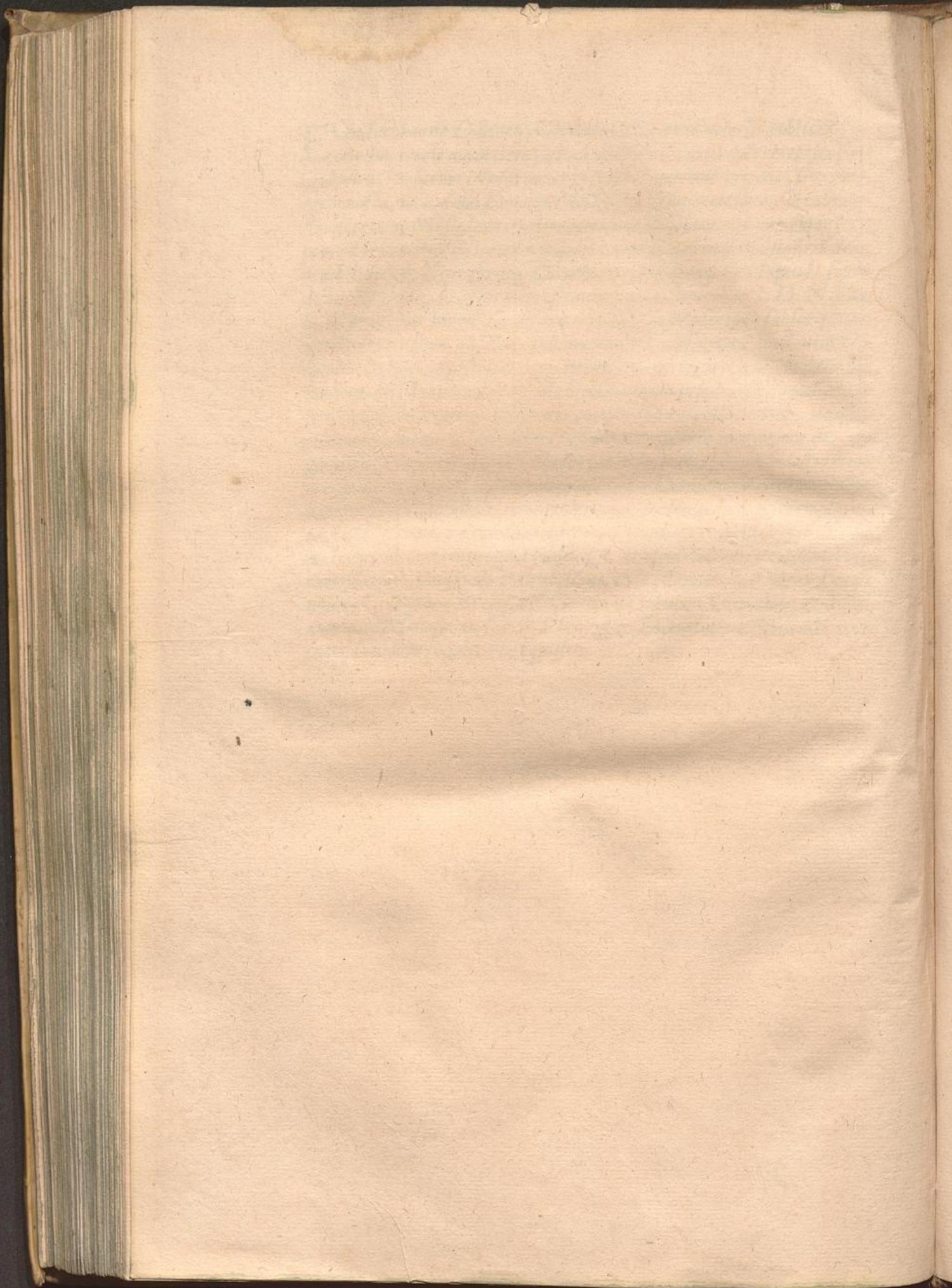
M. D. XLVI. Pontificatus nostri anno duos
decimo.

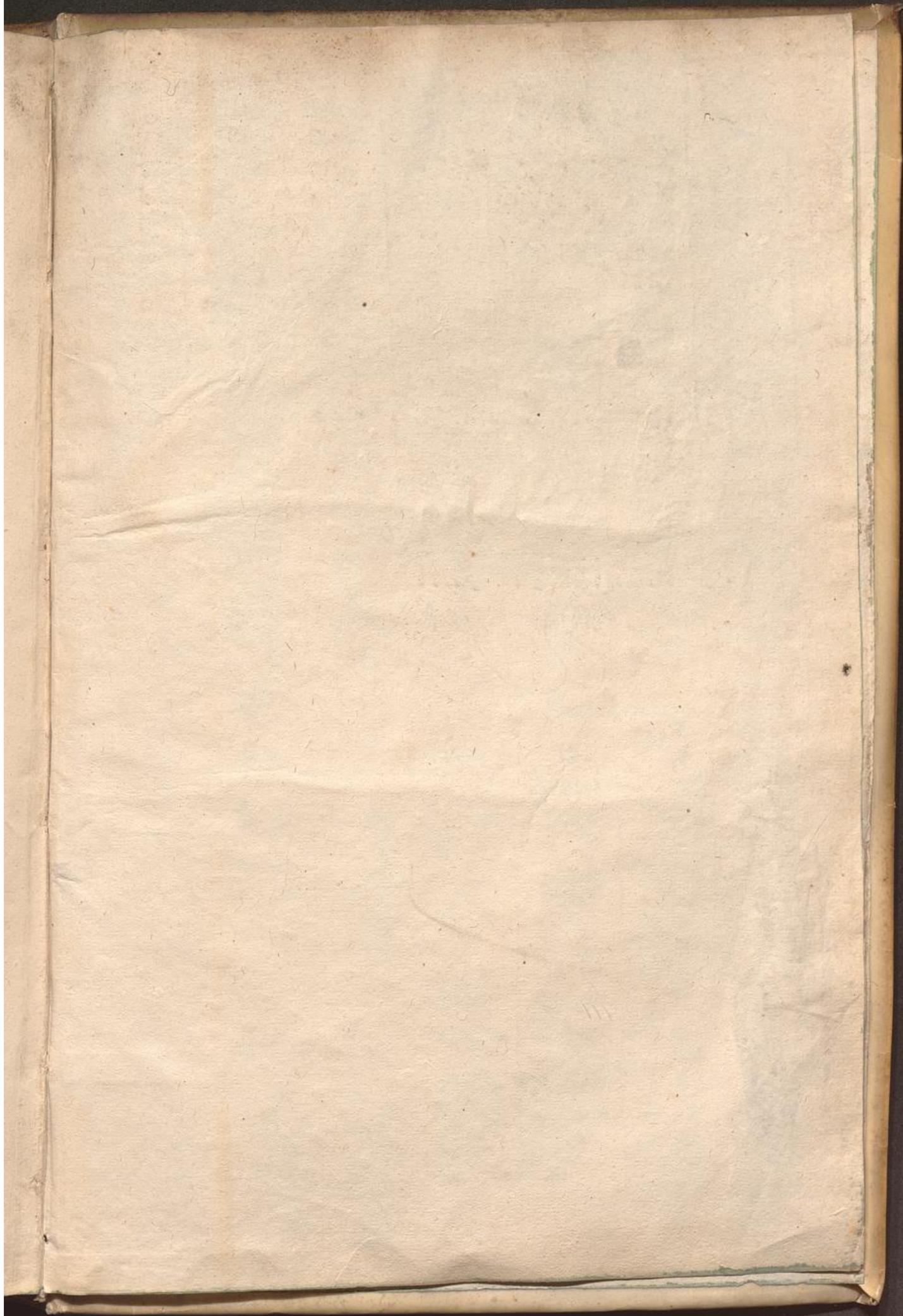
Blo. cl. Fulgin.

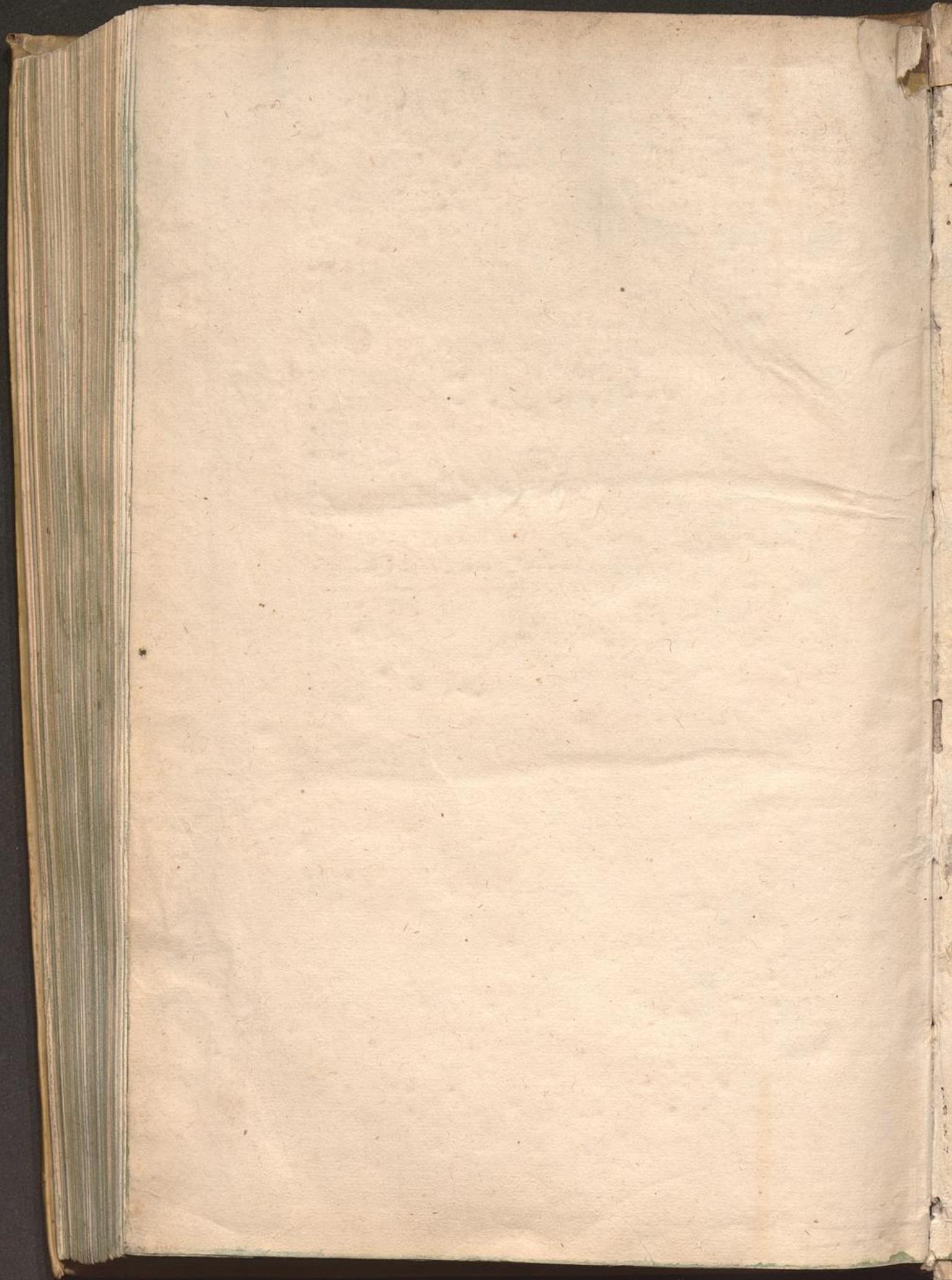
EGO Leonardus à Fossa, Notarius publicus, ac Metropolitana Ec-
clesia Coloniensis Secretarius iuratus, fateor & recognosco, me
Anno Domini Millesimo, Quingentesimo, Quadragesimoseptimo,
Mensis Ianuarij die tertia, una cum Connotario meo infra scripto,
ad instantem & diligentem requisitionem Reuerendorum, Illustriũ, Ve-
nerabilium & Egregiorum Dominorum, Subdecani & Capituli supra
dicta Ecclesia, praesens impressum exemplar, Sententia S. D. N. Pau-
li, ex praetactis literis Transsumpti publici, ut praefertur, subscripti &
sigillati extractum, ad suum uerũ originale Transsumpti. Et similiter ex
emplar Breuis Apostolici supra impressum, & exemplari Sententia sub-
iunctum, ad suum uerum originale Breue, annulo piscatoris signatũ, & ut
praefertur subscriptum, diligenter comparasse & collationasse. Et quia
una cum meo Connotario infra scripto, eadem exemplaria cũ memoratis ori-
ginalibus autenticis, & in nulla sui parte suspectis, de uerbo ad uerbum
concordare comperi. Idcirco ad praefatorum Dominorum meorum Subde-
cani & Capituli instantem requisitionem, praesentes literas exemplatio-
nis seu Vidimus, una cum Connotario meo similiter requisito cofeci, & sta-
mul cum eodem manu propria subscripsi. Praesentibus & interessentibus
exemplationi huiusmodi uenerabilibus uiris, dominis Andrea Barda-
uick, Collegiatæ Ecclesiae S. Gereonis Coloniensis Canonico, & Her-
manno de Monasterio sacrae Theologiae Licentiatis, testibus ad eandẽ
exemplationem rogatis & requisitis.

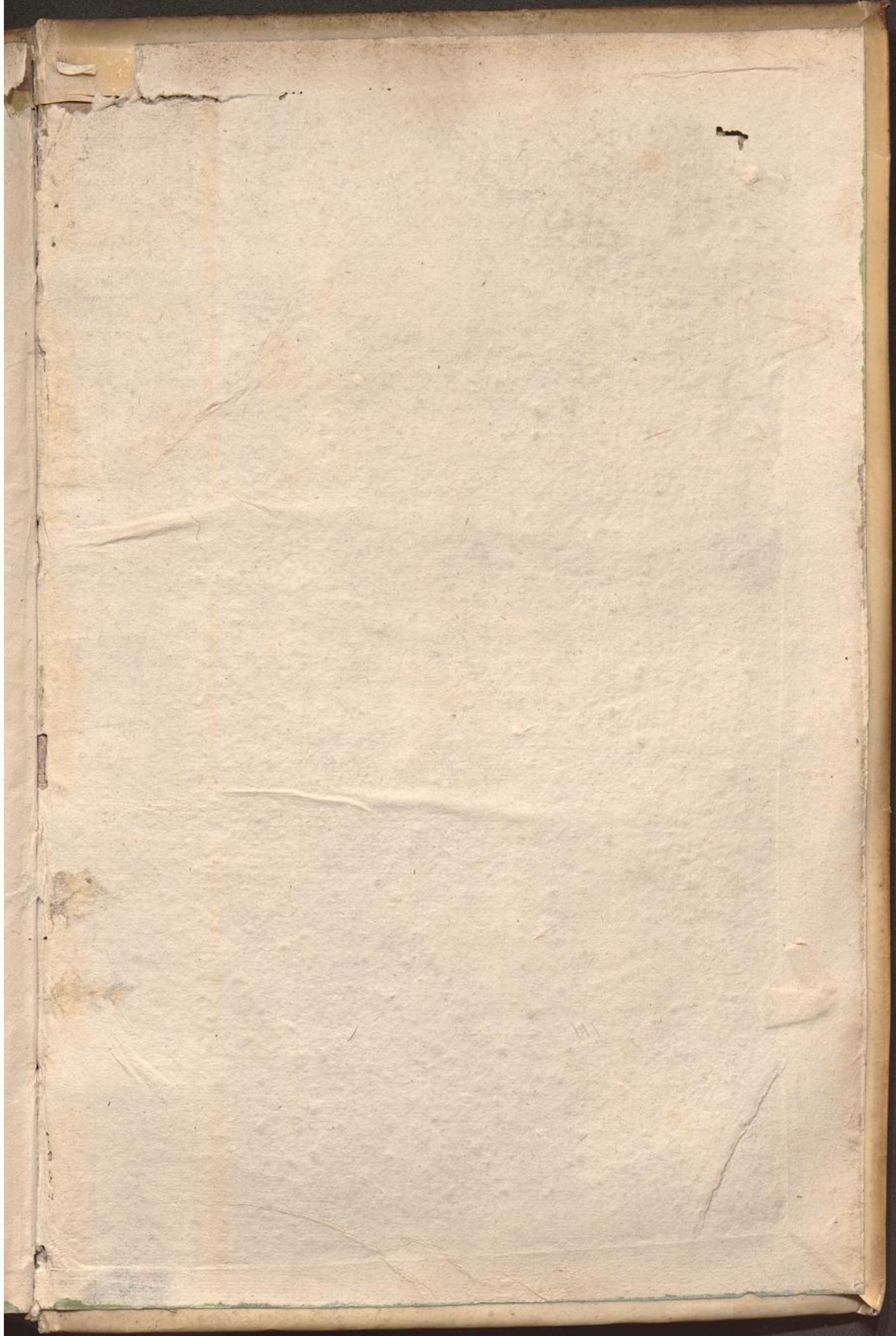
Ego Iacobus de Dulcken, Clericus Colonien. Diocesis, publicus sacra Imperiali autoritate, & in uenerabili curia Archtepiscopali Colonien. causarum Notarius, & scriba communis iuratus, fateor & recognosco, me Anno Domini Millesimo, Quingentesimo, Quadragessimo septimo, Mēsis Ianuarij die tertia, una cū Conotario meo superscripto, ad instantē & diligentem requisitionem Reuerendorū, Illustriū, Venerabilium & Egregiorum Dominorum, Subdecani & Capituli supradictae Ecclesiae, praesens impressum exemplar, Sententiae S. D. N. Pauli, ex praetactis literis Transumpti publici, ut praefertur, subscripti & sigillati extractum, ad suum uerū originale Transumpti. Et similiter exemplar Breuis Apostolici supra impressum, & exemplari Sententiae sub iunctum, ad suum uerum originale Breue, annulo piscatoris signatū, & ut praefertur subscriptum, diligenter comparasse & collationasse. Et quia cum meo Connotario superscripto, eadem exemplaria cum memoratis originalibus autenticis, & in nulla sui parte suspectis, de uerbo ad uerbum concordare comperi, Idcirco ad praefatorum Dominorum meorum Subdecani & Capituli instantem requisitionem, praesentes literas exemplationis seu Vidimus, una cum Conotario meo similiter requisito cōfeci, & simul cum eodem manu propria subscripsi. Praesentibus & interessentibus, exemplationi huiusmodi uenerabilibus uiris, dominis Andrea Bardwick, Colligiatae Ecclesiae S. Gerconis Colonien. Canonico, & Hermannno de Monasterio sacrae Theologiae Licenciatis, testibus ad eandem exemplationem rogatis & requisitis.

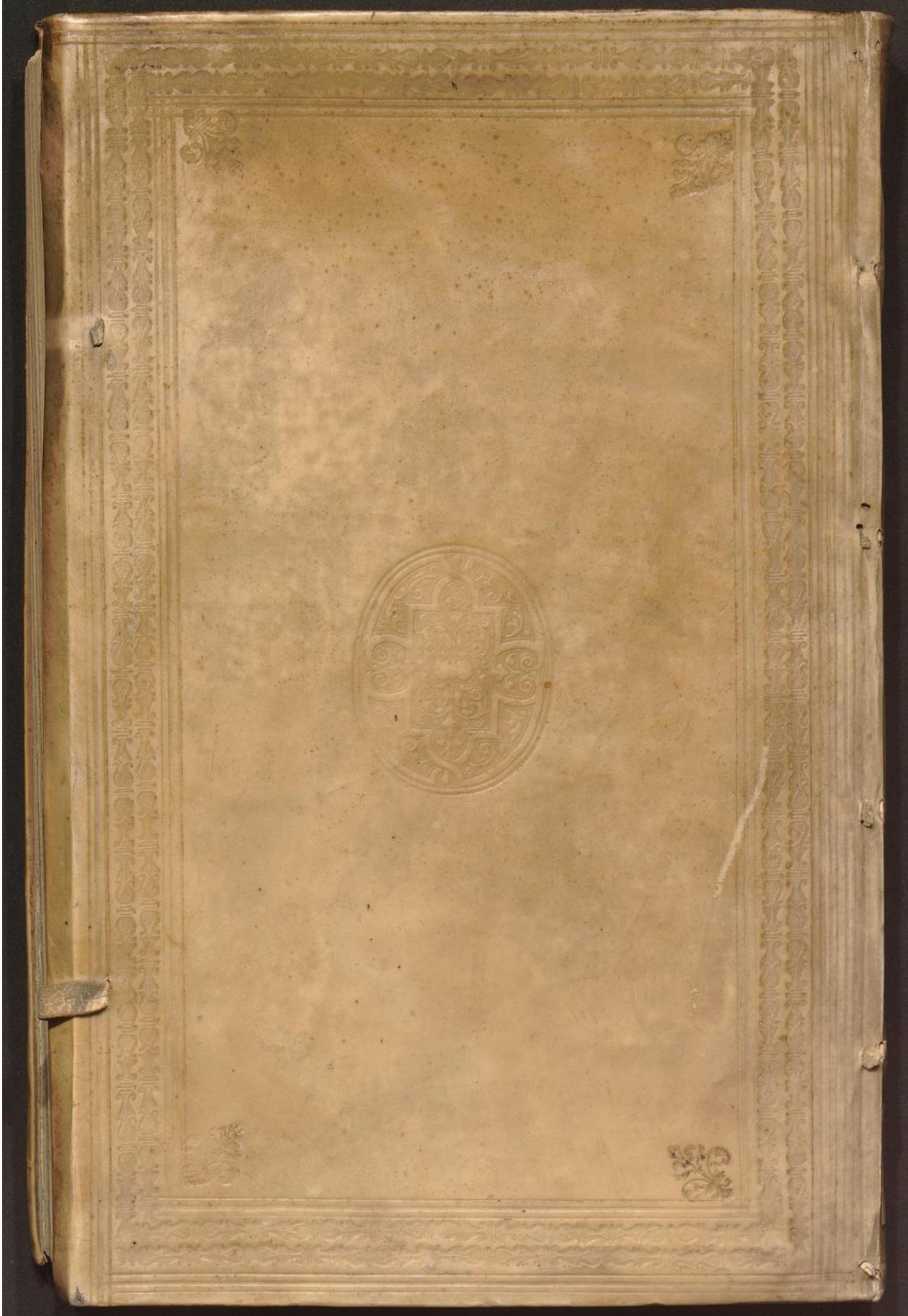

E
189

Th
1440a